

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

VALVONTASUUNNITELMA 2018

Pelastuslautakunta 12.12.2017

SISÄLTÖ

1. YLEISTÄ; VALVONTASUUNNITELMAN TARKOITUS.....	3
2. KÄYTETYT TERMIT.....	4
3. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU 2018.....	6
3.1 Säännöllisen valvontavälin määrittäminen	6
3.2 Valvonnan painopistealueet 2018	6
3.2.1 Valvonnan laadun varmentaminen	6
3.2.2 Asumisen turvallisuus (ikäihmiset).....	6
3.2.3 Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys myymälähuoneistoissa	7
3.2.4 Oppilaitosten turvallisuus	7
3.3 Epäsäännöllinen valvonta	7
3.3.1 Erityiset palotarkastukset.....	7
3.3.2 Ylimääräiset palotarkastukset	8
3.3.3 Yleisötilaisuuksien valvonta	8
3.4 Valvontayhteistyö muiden viranomaisten ja tahojen kanssa	8
4. TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA.....	9
4.1 Valvonnan toteutumisen kirjaaminen.....	9
4.2 Luottamuksellisten tietojen käsittely	9
4.3 Valvontatietojen käsittely	10
4.4 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen.....	10
5. RESURSSIT JA MITTARIT	11
LIITE A. VALVONTAKOHTEIDEN TARKASTUSVÄLIN MÄÄRITTÄMINEN	14
Liitetaulukko A1. Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli	15
Liitetaulukko A2. Opetusrakennusten ja päiväkotien periaatteellinen valvontaväli	16
Liitetaulukko A3. Kokoon-tumis- ja liiketilöiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli	17
Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen tarkastusväli	18
Liitetaulukko A5. Maataloustuotantotilojen periaatteellinen valvontaväli	19
Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli	20
LIITE B. MÄÄRÄAIKAISET PALOTARKASTUKSET V. 2018.....	21

1. YLEISTÄ; VALVONTASUUNNITELMAN TARKOITUS

Pelastuslaitoksen valvontatoiminnan ja muun onnettomuuksien ehkäisytyön tarkoituksena on ehkäistä ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle tulipalosta tai muusta onnettomuudesta aiheutuvaa vaaraa ja taata tätä kautta turvallinen toimintaympäristö ihmisille, yrityksille ja yhteisöille.

Pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa määritetään ja ohjeistetaan ne palotarkastus- ja muut toimenpiteet sekä näihin liittyvät resurssit, joilla pelastuslaitos valvoo pelastuslain säännösten noudattamista alueellaan. Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat myös Pelastuslain (379/2011) 105 ja 106 §:ssä mainitut pakkokeinot ja rangaistukset.

Valvontasuunnitelma perustuu pelastuslakiin (379/2011). Sen mukaisesti pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava lain säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä (PL 78§). Pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävien toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan (PL 79§). Valvontasuunnitelma päivitetään vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelman tulee perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen (PL 79§).

Valvontasuunnitelmassa määritettävät valvontatehtävät ja niiden määrävälit perustuvat pelastusjohtajien hallituksen asettaman työryhmän esityksiin riskienarviointiin perustuvan valvontatoiminnan suunnittelun perusteista.

Valvontasuunnitelmassa pyritään myös huomioimaan ja tuomaan käytäntöön pelastustoimen arvot:

Inhimillisesti	Noudatamme valvontatoimissamme lainsäädännön edellyttämää yhdenvertaisuusperiaatetta.
Ammatillisesti	Kohdennamme valvontaresurssimme tunnistettujen riskien mukaisesti.
Luotettavasti	Toimintatapamme ja -mallimme valvontaviranomaisena ovat hyvän hallinnon mukaisia.

Aluehallintovirasto valvoo valvontasuunnitelman toteutumista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa. Valvontasuunnitelma toimitetaan tiedoksi aluehallintovirastolle.

2. KÄYTETYT TERMIT

Asiakirjavalvonta	Asiakirjavalvontaa ovat dokumenttien perusteella tehdyt viranomaispäätökset ja muut viranomaisen määrittelemät toimenpiteet, jotka kohdistuvat pelastuslaitoksen valvonnan kohteena oleviin rakennuksiin/toiminnallisiin kokonaisuuksiin tai yleisötapahtumiin. Jos asiakirja otetaan vastaan, kirjataan tulleeeksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia, sitä ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.
Asuinrakennusten omavalvonta	Asuinrakennusten omavalvonnassa kiinteistön edustaja tarkastaa itse pelastuslaitoksen toimittaman tarkastuslistan ja opasvihkon nojalla pelastuslain velvoitteiden noudattamista ja oman toimintatapojensa turvallisuutta. Omavalvonta tehdään tarkistuslistan mukaan ja tarkistuslista palautetaan pelastuslaitokselle. Palotarkastuksia voidaan kohdentaa omavalvonnan tulosten mukaan. Omavalvonnalla pyritään kiinteistönomistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantamiseen.
Eriytynen palotarkastus	Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontakäynti, jonka rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt käyttöönottotarkastuksen ja toiminnan aloittamisen ehdoksi. Eriytynen palotarkastus on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja pelastusturvallisuudesta. Ennen varsinaista erityistä palotarkastusta voidaan suorittaa ennakoivia erityisiä palotarkastuksia. Eriytynen palotarkastus voidaan tehdä myös muihin kohteisiin kuin rakennuksiin.
Ilotulitemyyntipisteiden tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukainen valvontakäynti, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.
Jälkitarkastus	Valvontakäynti, jossa valvotaan, että palotarkastuksessa aiemmin annettuja korjausmääräyksiä on noudatettu. Jälkitarkastus toteutetaan palotarkastuksella annettujen määräaikojen umpeuduttua, ennen seuraavaa yleistä palotarkastusta.
Kohde	Kohde on se, jolle, jota varten tai johon kohdistuen valvontaa tehdään tai valvonta kohdentuu.
Maanalaisen polttoainesäiliön tarkastus	Kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen maanalaisen öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista (344/1983) mukainen tarkastus tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevan maanalaisen öljysäiliön tarkastamiseksi. Muiden polttoainesäiliöiden osalta tarkastus perustuu pelastusviranomaisen kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) ilmoitusvelvoitusten kohteiden osalta tekemään päätökseen.
Nestekaasukohteen käyttöönottotarkastus	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 37 §:n mukainen käyttöönottotarkastus, joka kohdistuu nestekaasun vähäistä teknistä käyttöä, käsittelyä tai varastointia harjoittavaan kohteeseen. Tarkastus tulee tehdä ennen toiminnan aloittamista.
Pyydetty palotarkastus	Kiinteistön omistajan tai haltijan pyynnöstä suoritettava palotarkastus tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan, ks. ylimääräinen palotarkastus.
Tarkastusväli	Tarkastusväli on ajanjakso, joka on riskien arviointiin perustuen määriteltävä kohteen määräaikaisten palotarkastusten väliseksi ajaksi.

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

Valvontasuunnitelma v.2018

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen tarkastus	Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 27 § mukainen valvontakäynti, joka ei ole samalla kohteen yleinen palotarkastus.
Valvontakohte	Palotarkastusohjelmistoissa palotarkastus kohdennetaan yleensä kiinteistöön. Valvontasuunnitelmatyöryhmän suosituksen mukaisesti kohde ryhmitellään toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi, esim. kauppakeskus on yksi kohde eikä kiinteistössä toiminnanharjoittajien määrä.
Yhdistetty tarkastus	Valvontakäynti, jolla sama pelastusviranomaisen tarkastaa samalla kertaa kohteen pelastuslain ja kemikaaliturvallisuuslain perusteella.
Yhteistarkastus	Valvontakäynti, jossa kahden tai useamman eri viranomaisen edustajat suorittavat samalla tarkastuskäynnillä valvontakohteessa tarkastuksensa samanaikaisesti.
Yleinen palotarkastus = määräaikainen valvontakäynti	Valvontasuunnitelman mukaisin määrävälein tehtävä pelastusviranomaisen valvontakäynti, josta käytetään myös nimikettä määräaikainen palotarkastus.
Yleisötilaisuuden palotarkastus	Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perusteella ennen yleisötilaisuuden alkamista suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.
Ylimääräinen palotarkastus	Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan suorittava valvontakäynti, jota ei ole ajoitettu ja kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä ennakoimattomia palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavien erityisten syiden vuoksi: <ul style="list-style-type: none">• nuohoojan, tarkastuslaitoksen tai toisen viranomaisen ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista• huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä• epäily, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita• teematarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa
Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto	Valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 39 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ilmoitettava pelastusviranomaiselle myös sellaisen sumutuspolttimella varastetun öljylämmityslaitteiston käyttöönotosta, joka ei ole edellyttänyt 33 §:n mukaista ilmoitusta. Tarkastus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa käyttöönotosta.

3. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU 2018

3.1 Säännöllisen valvontavälin määrittäminen

Pelastuslaitos suorittaa määräaikaista palotarkastuksia valvontakohteisiin valvontasuunnitelmassa määritetyin tarkastusvälein. Periaatteelliset tarkastusvälit kohdeluokittain on esitetty tämän suunnitelman liitteissä A1-A6. Tarkastusväliin voi kohdeluokituksen lisäksi vaikuttaa kohteen arvioivassa palotarkastuksessa saama arviointitulos.

3.2 Valvonnan painopistealueet 2018

Valvontatoimenpiteitä vuonna 2018 on suunniteltu kohdennettavaksi erityisesti seuraaviin painopistealueisiin:

- Valvonnan laadun varmentaminen
- Asumisen turvallisuus
- Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys ja varastointi myymälässä (Vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetun Valtioneuvoston asetus 49 §)
- Oppilaitosten omatoimisen varautumisen ohjaus (Kolmas sisäisen turvallisuuden ohjelma: Turvallisempi huominen, 5.3)

3.2.1 Valvonnan laadun varmentaminen

Valvontatoiminnan prosessien tarkastelu (pelastuslaki 379/2011 80§ ja 81§)

Valvontakäyntien dokumentaatio tulee hoitaa hyvän hallintotavan mukaisesti. Korjausmääräyksien / jälkipalotarkastuksien toteutumaa tulee seurata aktiivisesti. Jälkivalvontaa voidaan toteuttaa myös asiakirjavalvontana dokumenttien perusteella. Jälkitarkastus toimitetaan palotarkastuksella annettujen määräaikojen umpeuduttua, ennen seuraavaa yleistä palotarkastusta.

3.2.2 Asumisen turvallisuus (ikäihmiset)

Arjen turvallisuuden huomioiminen (Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiaksi 2017)

Asumisturvallisuuteen liittyvässä valvontatoiminnassa erityinen huomio kiinnitetään ikäihmisten kotona asumisen turvallisuuteen pelastuslaitosten kumppanuusverkoston suosituksen mukaisesti. Pelastusviranomaisen suorittaman valvontatoiminnan lisäksi huomioidaan muiden toimijoiden (esim. kodinhoitajat, seurakuntien diakoniatyö) valmiuksien kohottaminen turvallisuuspoikkeamien havainnoimiseen ja niistä ilmoittamiseen (Pelastuslaki 42 §). Kohdennetaan riskiperusteisten ilmoitusten prosessia suhteessa valvontatyöhön.

Tavanomaisen asumisen valvonta tapahtuu ensisijaisesti omavalvonnalla. Omavalvonnan käytännön toteutuksesta vastaavat vakinaisten paloasemien työvuorot.

3.2.3 Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys myymälähuoneistoissa

Palavien nesteiden ja kaasujen säilytyksessä ja varastoinnissa myymälässä määrättyjen säilytysrajojen valvontaa ollaan yhdenmukaistamassa valtakunnallisesti pelastuslaitosten kumppanuusverkoston asettaman työryhmän suositusten mukaisesti. Valvonnassa noudatetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston laatimaa ohjeistusta.

3.2.4 Oppilaitosten turvallisuus

Kolmannessa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa on esitetty toimenpiteitä arjen turvallisuutta heikentävien ongelmien ratkaisemiseksi ja niiden ennalta ehkäisemiseksi. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on varmistaa turvallinen oppimisympäristö. Sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaisesti pelastuslaitoksien tulee tehostaa koulujen omatoimisen varautumisen ohjausta ja varmistaa, että SM julkaisussa 40/2009 sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa 2/2015 esitetyt suositukset on toteutettu kattavasti.

3.3 Epäsäännöllinen valvonta

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontaa, jonka määrään pelastuslaitos ei yksin omilla toimillaan voi vaikuttaa. Tällaista epäsäännöllistä valvontaa ovat mm. erityiset palotarkastukset, pyynnöstä tulevat tarkastukset, asiakirjojen käsittely ja päätösvalmistelu sekä hallinnollisten pakkokeinojen menettelyt.

3.3.1 Erityiset palotarkastukset

Erityinen palotarkastus on valvontakäynti, joka tehdään yleensä samaan aikaan tai juuri ennen rakennusvalvontaviranomaisen uuden rakennuksen käyttöönottotarkastusta. Uusia valvontakohteita tulee säännöllisesti ja toisaalta vanhoja kohteita vastaavasti poistuu. Valvontakohteiden määrän kasvua ennakoidaan tiedossa olevien hankkeiden perusteella lausunnot rakennuslupahakemuksista).

Erityisiä palotarkastuksia tehdään yleensä seuraavan kaltaisiin kohteisiin:

- yli kolmekerrosiset rakennukset (pelastustie)
- kohteet joissa on väestönsuoja
- kohteet joissa on hätäkeskukseen kytketty automaattinen sammutuslaitteisto tai automaattinen paloilmoitin
- hotellit, lomakodit, asuntolat, lomakylät, leirintäalueet ja muut vastaavat majoitustilat, joissa on yli 10 majoituspaikkaa
- sairaalat, vanhainkodit ja muut ympäri vuorokauden käytössä olevat hoitolaitokset sekä suljetut rangaistuslaitokset joissa on yli 5 hoitopaikkaa
- kokoontumis- ja liiketilat, kuten myymälät, koulut, urheilu- ja näyttelyhallit, teatterit, kirkot, kirjastot ja liikenneasemat sekä ravintolat ja päiväkotihuoneistot
- suurehkot tuotanto- ja varasto- ja maataloustuotantotilat
- palo- ja räjähdysvaaralliset tilat
- kiinteistön sijainti, suuri koko tai poikkeukselliset olosuhteet erityisesti vaarantavat henkilö- ja paloturvallisuuden, huomioidaan myös korjausrakentaminen (esim. jälki-asennettavat hissit)
- rakennusluvassa edellytetty erityistä palotarkastusta
- perustettavat turvetuotantoalueet

3.3.2 Ylimääräiset palotarkastukset

Pelastuslaitokselle tulee valvontavelvoitteeseen liittyviä ilmoituksia, joiden lukumäärään pelastuslaitos ei omilla toimillaan pysty vaikuttamaan. Ylimääräisen palotarkastuksen toimittamisesta päättää pelastusviranomaisen harkintansa jälkeen. Pelastusviranomaisen voi suorittaa myös erilaisia katselmuksia esim. rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmuksia. Osallistuminen muiden viranomaisten tarkastuksiin on viranomaisyhteistyötä.

Nuohoojilla on velvollisuus ilmoittaa tulisijoissa, savuhormeissa ja kattoturvarusteissa havaitsemistaan vioista ja puutteista pelastusviranomaiselle. Näiden ilmoitusten johdosta tehtävästä valvonnasta päättää pelastusviranomaisen tapauskohtaisesti harkintansa jälkeen.

Pelastuslain 42§ mukaisesti viranomaisilla on velvollisuus ilmoittaa pelastusviranomaiselle virkatoimiensa yhteydessä havaitsemastaan palonvaarasta tai muusta onnettomuusriskistä. Näiden ilmoitusten johdosta tehtävästä valvonnasta päättää pelastusviranomaisen tapauskohtaisesti harkintansa jälkeen.

3.3.3 Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötilaisuuksiin suoritetaan palotarkastuksia tapahtumakohtaisen riskiarvion perusteella. Riskiarvioinnista kiinnitetään erityistä huomiota tapahtumapaikan palo- ja poistumisturvallisuuteen, osallistujamäärään sekä pyrotekniikkaan ja iletulituksiin. Henkilöturvallisuuden kannalta erityisen vaativissa kohteissa riskiarviointi tehdään yhdessä poliisin kanssa. Pelastussuunnitelmavelvollisten yleisötilaisuuksien osalta pelastuslaitos suorittaa asiakirjavalvontaa.

3.4 Valvontayhteistyö muiden viranomaisten ja tahojen kanssa

Pelastuslaitos suorittaa omaa valvontatoimintaansa yhteistyössä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa. Tässä luvussa on esitetty esimerkkejä yhteistoimintakäytännöistä eri tahojen kanssa.

- **Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lähettää tiedon suunnittelemistaan tarkastuksista valvoimiinsa kohteisiin alueen pelastuslaitokselle. Pelastuslaitoksen edustaja osallistuu tarkastuksiin niin sovittaessa.

- **Rakennusvalvonta**

Pelastuslaitos suorittaa tämän valvontasuunnitelman kohdan 3.3.1 mukaiset tai rakennusvalvontaviranomaisen pyytämät erityiset palotarkastukset ennen rakennusten käyttöönottoon liittyvää rakennusvalvontaviranomaisen loppukatselmusta tai sen yhteydessä.

Palontutkinnassa havaitut rakenteelliset ongelmat saatetaan tarvittaessa rakennusvalvontaviranomaisen tietoon.

- **Poliisi**

Pelastuslaitos osallistuu viranomaisten suorittamiin yhteistarkastuksiin poliisin kanssa erillisen suunnitelman mukaisesti. Tällaisia tarkastuksia ovat esim. anniskeluravintoloihin tehtävät teemataarkastukset yhdessä poliisin ja aluehallintoviranomaisen kanssa. Myös yleisötapahtumien yhteydessä tehdään tiivistä yhteistyötä poliisin kanssa.

- **Aluehallintoviranomainen**

Aluehallintoviranomainen suorittaa oman suunnitelmansa mukaista valvontaa sosiaali- ja terveydenhuollon luvanvaraisissa kohteissa. Pelastuslaitos toimittaa palotarkastuspöytäkirjan tarvittaessa kohteita valvoville viranomaisille ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan yhteistarkastuksiin. Pelastusviranomainen lausuu aluehallintoviranomaiselle perustettavan sosiaali- ja terveydenhuollon kohteen soveltuvuudesta henkilö- ja paloturvallisuuden suhteen kyseiseen toimintaan.

ELY-keskus valvoo patoturvallisuuslain (494/2009) mukaisesti alueellaan olevia patoja ja varaa pelastusviranomaiselle tilaisuuden osallistua katselmuksiin ja tulla kuulluksi tarkkailuohjelmaa laadittaessa.

- **Nuohoojat**

Piirinuohoojat toimittavat sopimuksensa mukaisesti havaitsemistaan turvallisuuspuutteista tiedon pelastuslaitokselle. Pelastuslaitos valvoo omalta osaltaan puutteiden korjaamisen toteutumista sisällyttämällä nämä kohteet valvontasuunnitelmaansa. Vakavissa puutteissa kohteeseen suoritetaan viivytyksettä yleinen palotarkastus tai tehdään päätös esim. käyttökiellon asettamiseksi.

- **Sosiaaliviranomaiset**

Esim. pelastuslaki 42§:n mukaiset ilmoitukset ilmeisestä palovaarasta tai muusta onnettomuusriskistä ja niiden perusteella tehtävä valvontatoiminta.

- **Puolustusvoimat**

Puolustusvoimien kohteissa osa paloturvallisuusvalvonnasta vastaa puolustusvoimat itse. Näiden kohteiden turvallisuuden valvonnassa ja kehittämisessä toimitaan yhteistyössä joukko-osastojen kanssa.

Edellä mainittujen lisäksi pelastuslaitos suorittaa valvontayhteistyötä myös muiden tahojen, mm. seuraavien kanssa:

- **Ympäristöviranomaiset**

- **Terveystarkastus**

- **Tarkastuslaitokset**

Näistä yhteistoimintakäytännöistä sovitaan tapauskohtaisesti ja kulloinkin voimassa olevien säädösten perusteella erikseen.

4. TIETOJEN KÄSITTELY JA SEURANTA

4.1 Valvonnan toteutumisen kirjaaminen

Toteutunutta valvontaa verrataan vuosittain suunniteltuun. Sekä suunnitellut että toteutuneet tarkastusmäärät kirjataan Pronton onnettomuuksien tilastointikaavakkeisiin. Tilastoinnissa selvitetään myös esim. annetut lausunnot ja muut valvontatoimet sekä valvontaan osoitetut resurssit.

4.2 Luottamuksellisten tietojen käsittely

Pelastuslain 93 §:n mukaan pelastuslaitos saa ylläpitää henkilörekisteriä rakennusten ja muiden kohteiden turvallisuuteen liittyvää valvontatehtävää varten. Henkilötietoja sisältävän tietoa saavat käyttää ainoastaan pelastusviranomaisiksi nimetyt henkilöt työtehtäviinsä liittyen.

4.3 Valvontatietojen käsittely

Palotarkastuspöytäkirjoista ja muista valvontatoimintaan liittyvistä asiakirjoista ei oteta tarpeettomia paperikopioita. Mahdollisesti tarvittavat paperitulosteet tulee säilyttää lukitussa kaapissa.

Palotarkastuspöytäkirjat tallennetaan Merlot-palotarkastusohjelmaan. Valvontarekisteritiedot tarkastetaan aina tarkastuksen yhteydessä kohteen vastuutarkastajan toimesta ja tarpeettomat tiedot poistetaan. Vanhat tarkastusmerkinnät poistetaan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua edellisen merkinnän tekemisestä. Palotarkastusohjelmaan tallennetaan pöytäkirjojen lisäksi myös muut toiminnot kuten neuvonta ja lausunnot.

4.4 Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma on julkinen. Valvontasuunnitelman sisältö ja perusteet on esitetty pelastuslaitoksen internet-sivuilla, joiden kautta alueen asukkaat ja valvottavien kohteiden edustajat pääsevät tutustumaan sen sisältöön.

5. RESURSSIT JA MITTARIT

Resurssit

Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen kehittämishankkeen (v.2010-2011) yhtenä tavoitteena oli suunnata käytettävissä olevia henkilöresursseja mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja varmistaa riittävää resurssin osoittaminen onnettomuuksien ehkäisyyn. Edellisten valvontavuosien kokemusten perusteella resurssien kohdentamista edelleen tarkennetaan v. 2018.

Taulukko 1.				
Valvontatoimintaan tarvittavat henkilöresurssit (v.2018):				
Toiminta	yks./a	h/yks.	h/a	htv:t
Määräaikaiset palotarkastukset (A1-A6)	800	6	4 800	3,1
Ennalta suunnittelemattomat tarkastukset ⁽¹⁾	300	6	1 800	1,2
Asiantuntijapalvelut, asiakirjavalvonta ⁽²⁾	800	4	3 200	2,1
Asuinrak.tarkastus (työvuorot)	2 400	1,5	3 600	2,4
Palontutkinta	40	15	600	0,4
Valvontatoiminnan kehittäminen ⁽³⁾			750	0,5
Muu rekisterien ylläpito			500	0,3
Yhteensä			15 250	10,0

Keskimääräisenä vuosityöaikana on käytetty 1530 h/a (Tilastokeskus 2004, kuntasektori)
⁽¹⁾ Auditoinnin riskiluvun perusteella tehtävät, ylimääräiset ja erityiset palotarkastukset ym.
⁽²⁾ Lausunnot rakennusvalvonta-, ympäristö-, kaavoitusviranomaisille, yleisötilaisuudet ym.
⁽³⁾ Sis. esim. osallistumisen kehittämishankkeisiin

Taulukko 2.			
Valvontatoimintaan osoitettavat henkilöresurssit (v.2018):			
Virka-asema	Pääasiallinen tehtävä	h:löä	Käytettävät htv:t
Pelastuspäällikkö	Johto- ja kehittäminen, asiantuntijuus	1	0,5
Paloinsinööri (johtava)	Vastuualueen johtaminen, asiantuntijuus	1	0,8
Palopäällikkö/ tekninen päällikkö	Valvontatoiminta	3	0,1
Paloinsinööri	Valvontatoiminnan kehittäminen, asiantuntijapalvelut, valvontatoiminta	4	2,5
Palomestari /Aluepalomestari	Valvontatoiminta	13	3,5
Suunnittelija/ICT-Suunnittelija	Rekisterien ylläpito	2	0,3
Palomies ja -esimies	Tarkastustoiminta (asuinrakennukset)	123	2,4
Yhteensä			10,0

Muun ennaltaehkäisevän toiminnan (esim. turvallisuusviestintä) resurssit esitetään turvallisuusviestintäsuunnitelmassa.

Mittarit

Valvontatoiminnan mittarit on tarkoitettu seurannan apuvälineiksi. Erilaisten mittareiden avulla voidaan arvioida mm. seuraavia asioita:

- Onko valvonta toteutunut suunnitellulla tavalla?
- Onko valvonta suunnattu tarkoituksenmukaisesti ja mikä on sen vaikuttavuus?
- Miten kohteiden edustajat eli asiakkaat ovat kokeneet valvonnan laadun ja vaikuttavuuden?

Kohde	Kenelle raportoidaan	Taajuus	Raportointivastuu
Valvonnan suuntauksen, laadun ja vaikuttavuuden arviointi	Henkilöstö	Jatkuva	Riskienhallinnan tiimi
Valvonnan toteuma	Pelastuslautakunta	Pelan kokoukset	Pelastusjohtaja
Valvonnan toteuma	Pelastusjohtaja	Kolmannesvuosi	Pelastuspäällikkö
Valvonnan toteuma	Virkavast. esimiehet	Kolmannesvuosi	Paloinsinööri
Valvonnan toteuma	Henkilöstö	Kolmannesvuosi	Virkavast.esimiehet
Valvonnan toteuma	SM, AVI (Pronto)	Vuosi	Pelastuspäällikkö

Mittareina valvontatoiminnan seurannassa käytetään:

- **Suunniteltujen ja toteutuneiden tarkastuksien suhde**
Vuosittain tehdään suunnitelmat eri valvontaluokkiin kuuluvien kohteiden määräaikaisesta valvontatoimista (liite B1). Valvontasuoritteiden kokonaistoteuma ilmoitetaan Pronto-tietokannassa ja pelastuslaitoksen vuosikertomuksessa. Pelastuslautakuntaa ja alueen kuntia informoidaan valvontasuoritteiden kokonaistoteutumisesta myös kesken suunnitelmakauden kolmannesvuosiraporteissa ja lautakunnan kokouksissa.
- **Alueen onnettomuusmäärien kehittyminen**
Onnettomuustilastoista tarkastellaan rakennuspalojen ja rakennuspalovaaran määrien kehittymistä. Vuositilastojen lisäksi tarkastellaan viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa, jotta tilastollisen sattuman osuus pienenee ja pystytään luotettavammin arvioimaan onnettomuuksien määrän kehittymistä. Tulipalotiheyttä tarkastellaan riskialueittain ja verrattuna koko maan keskiarvoihin.
- **Onnettomuuksien seurausten kehittyminen**
Onnettomuustilastoista (Pronto) tarkastellaan omaisuus- ja henkilövahinkojen kehittymistä. Vuositilastojen lisäksi tarkastellaan viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa, jotta tilastollisen sattuman osuus pienenee ja pystytään luotettavammin arvioimaan onnettomuuksien seurannaisvaikutusten kehittymistä.
- **Auditoivan palotarkastuksen riskiluvun kehittyminen**
Auditoivan palopalotarkastuksen riskilukua ja sen kehittymistä seurataan kohteittain. Riskilukujen keskiarvoa seurataan myös koko laitoksen laajuudessa. Riskiluvun seurannalla arvioidaan valvontatoiminnan vaikutusta kohteiden omatoimisen varautumisen tasoon.

- **Erheellisten paloilmoitusten määrä**
Erheellisten paloilmoitusten määrää tarkastellaan suhteessa automaattisten paloilmoitinlaitteiden määrään ja kehitystä verrataan maan keskiarvoon.
- **Valvontatoiminnan seurantamuuttajat / oman toiminnan arviointi**
Oman toiminnan laatua ja kehittymistä seurataan valvontatoiminnan seurantamuuttajien avulla pelastuslaitosten kumppanuushankkeen suositusten mukaisesti. Oman toiminnan arvioinnin ja kehittämisen tueksi seurataan tehtyjä valvontatoimenpiteitä ja kohteiden valvontatoimintaa tarkastellaan kokonaisuutena huomioiden kaikki kirjatut toimenpiteet

LIITE A. VALVONTAKOHTEIDEN TARKASTUSVÄLIN MÄÄRITTÄMINEN

Valvontakohteiden tarkastusvälien periaatteet (taulukot A1-A6) on määrittänyt pelastusjohtajien hallituksen asettama työryhmä. Taulukon harmaa palkki osoittaa suositellut minimi- ja maksimitarkastusväli. Harmaan palkin numeroarvo kertoo suositellun keskimääräisen tarkastusvälin. (Keskimääräinen tarkastusväli saadaan, kun lasketaan kaikkien ryhmään kuuluvien kohteiden tarkastusvälien keskiarvo.)

Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varastorakennuksiin taulukossa A4 ja Seveso-kohteisiin taulukossa A6. Tällöin lähtökohtana käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa.

Tarkastusvälin muuttaminen tapauskohtaisesti

Yksittäisen kohteen tarkastusväliä voidaan tarvittaessa lyhentää tai pidentää tapauskohtaisesti. Tarkastusvälin muuttaminen suositellusta voi perustua esim. arvioivassa palotarkastuksessa tehtyihin havaintoihin, jossa otetaan huomioon mm. kohteen turvallisuuskulttuuri, uhatut arvot ja tapahtuneet onnettomuudet tai läheltä piti –tilanteet. Tarkastusvälin muuttaminen on aina perusteltava ja kirjattava palotarkastusohjelmaan. Valvontatyötä tekevän henkilöstön resurssien määrä ei ole peruste valvontavälien muuttamiseksi.

Tarkastusvälin muuttamisen perusteena voivat olla mm. seuraavat seikat:

Turvallisuuskulttuuri

- Auditoivan palotarkastuksen riskiluku
- Havaitut puutteet palotarkastuksilla
- Korjausmääräysten toteutuminen
- Pelastussuunnitelma ja sen päivitykset
- Henkilökunnan koulutus ja harjoitukset
- Yrityksen turvallisuuteen liittyvä laatujärjestelmä ja sen jalkautuminen
- Oma-valvonnan arviointi
- Asiakkaan sitoutuminen
- Omaehtoinen varautuminen yli lakisääteisen tason

Uhatut arvot

- Kohteen laajuus ja geometrinen monimutkaisuus (operatiivisesti haasteelliset kohteet, monimutkainen paloturvallisuustekniikka)
- YTS-kohteet, kunnan toiminnan kannalta kriittiset kohteet, yhteiskunnallisesti merkittävät kohteet
- Teollisuuden tuotannon toimiala ja palovaarallisuusluokka
- Poikkeuksellinen henkilömäärä
- Ympäristön toiminta, esim. Seveso-kohteen ympärillä sijaitsevat kohteet. On otettava huomioon myös ympäristön riskien muuttuminen.
- Poikkeuksellisessa ympäristössä sijaitsevat kohteet (esim. tärkeällä pohjavesialueella sijaitsevat vaarallisten aineiden kohteet).
- Poistumisturvallisuus selvitys ja sen havainnot, toimintaympäristön muutokset
- Poikkeuksellinen saavutettavuus, palokunnan vaste

Tapahtuneet onnettomuudet tai vastaavat

- Useita viranomaiskäyntejä, poikkeamia, onnettomuuksia, läheltä piti-tilanteita samassa kohteessa
- Toistuvat erheelliset paloilmoitukset

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

Valvontasuunnitelma v.2018

Liitetaulukko A1. Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli									
Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	6kk	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
A100 Keskussairaalat, muut sairaalat	211,213		12 ⁽¹⁾						
A105 Terveyskeskukset (vuodeosastot)	214		12 ⁽¹⁾						
A110 Terveystieteiden erityislaitokset ja vastaavat (vain päiväkäyttö)	215,219					48			
A115 Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset	221,223,229		12 ⁽¹⁾						
A120 Palvelutalot									
• sprinklattu					36 ⁽²⁾				
• sprinklaamaton			12 ⁽²⁾						
A125 Tuettu asuminen, senioritalot ja vastaavat	239			24 ⁽²⁾					
A130 Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympärivuorokautiset päiväkodit	222			24					
Vankilat	241		12		36 ⁽³⁾				
Ympäri vuorokautiset päiväkodit	239			24					
Vastaanottokeskukset ja hätämajoitustilat			12						
A135 Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikkeen rakennukset	121,123,129			24					
A140 Vuokrattavat lomamökit ja -osakkeet	124					48 ⁽⁴⁾		96 ⁽⁵⁾	
Leirintäalueet						48 ⁽⁶⁾			
A145 Asuntolat, muut asuntolarakennukset	131,139						60		

(¹) Tarkastusväli on tiheämpi, mikäli kohteessa ei ole automaattista sammutuslaitteistoa
(²) Tarkastusväliä voidaan tarkentaa poistumisturvallisuus selvityksen päivittämisen yhteydessä (3 v. välein)
(³) Avovankilat
(⁴) Yritystoiminta, välitysfirmit
(⁵) Pienemmät kokonaisuudet, valvontaa ja ohjeistusta kirjeitse?
(⁶) Tähtiluokittelu ohjaa tarkastusvälejä

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS
Valvontasuunnitelma v.2018

Liitetaulukko A2. Opetusrakennusten ja päiväkotien periaatteellinen valvontaväli									
Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6kk	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
A200 Päiväkoti	231								
• alle 25 paikkaa							60		
• 25-100 paikkaa					36				
• yli 100 paikkaa				24					
A205 Yleissivistävät oppilaitokset	511		12						
A210 Keskiasteen oppilaitokset	521			24					
A215 Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	531,532					48			
A220 Muut opetusrakennukset, mm. kansanopistot yms.	541,549						60		

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

Valvontasuunnitelma v.2018

Liitetaulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli									
Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6kk	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
A300 Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset									
• alle 400 m ²	111,112,119								120
• 400-2499m ²	111,112,119					48			
• 2500-9999m ²	111,112,119			24					
• 10 000 m ² tai enemmän	111,112,119		12						
A305 Anniskeluravintolat									
• alle 50 asiakaspaikkaa	141							96	
• 50-500 asiakaspaikkaa	141				36				
• yli 500 asiakaspaikkaa	141		12						
A310 Ruokaravintolat ⁽¹⁾									120
A315 Teatteri- ja konserttirakennukset	311,312								
• paikkaluku max 300						48			
• paikkaluku yli 300			12						
A320 Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset	322,323,324								
• Kirjastot ja museot							60		
• Näyttelyhallit				24					
A325 Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	341,342,349					48 ⁽²⁾			
A330 Muut kokoontumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset	331,351,352,353, 354,359,369						60		
A335 Liikenteen rakennukset	161,162,163,164, 169								
• lentotermiinat ja maanalaiset liikenneasemat	161		12						
• muut liikenteen rakennukset ⁽³⁾	162,163,164,169						60		

⁽¹⁾ Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta painottunut lounas- tai päivällisruokailuun
⁽²⁾ Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin
⁽³⁾ Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS
Valvontasuunnitelma v.2018

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varistorakennusten palotarkastusten periaatteellinen tarkastusväli								
Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
A400 Energiantuotannon rakennukset	611,613							
• alle 1000 m ²						60		
• 1000 m ² tai enemmän			24					
A405 Infrastuktuurin kannalta merkittävät ⁽¹⁾		12						
A410 Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset	691,699							
• alle 1000 m ²						60		
• 1000-4999m ²			24					
• yli 5000 m ²		12						
A415 Teollisuus- ja pienteollisuustalot	692							
• alle 1000 m ²								120
• 1000 m ² tai enemmän			24					
A420 Varistorakennukset ⁽²⁾								
• alle 1000 m ²	711,712,719							120
• 1000-9999m ²	711,712,719				48			
• 10 000m ² tai enemmän	711,712,719		24					

⁽¹⁾ Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YTS-kohteet huomioitava (varmuusvarastot jne.)
⁽²⁾ Palovaarallisuusluokka otettava huomioon

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

Valvontasuunnitelma v.2018

Liitetaulukko A5. Maataloustuotantotilojen periaatteellinen valvontaväli									
Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennusluokitus 1994	6kk	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
A500 Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa	811,819		12						
A505 Kohteella on kunnan ympäristölupa (alempi raja)							60		
A 510 Erilliset viljankuivaamorakennukset ⁽¹⁾ Muut maataloustuotantorakennukset ⁽²⁾	819,892,893,899				36		60		
⁽¹⁾ Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, tarkastusvälin lähtökohta on 36 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon tarkastusvälin lähtökohta on 60 kk, käyttöasete tihentää tai harventaa tarkastusväliä. Erillisissä viljankuivaamoissa valvontamuotona käytetään pääsääntöisesti omavalvontaa. ⁽²⁾ Muiden maataloustuotantorakennusten (rakennusluokitus 892,893,899) tarkastusväli määritellään tapauskohtaisesti.									

KANTA-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

Valvontasuunnitelma v.2018

Liitetaulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli									
Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6kk	12kk	24kk	36kk	48kk	60kk	96kk	120kk
A600 Toimistot ja työpaikkatilat	151								120
A605 Palo- ja pelastustoimen rakennukset	721,722,729						60		
A610 Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen ⁽¹⁾							60		
A615 Palo- ja räjähdysvaaralliset									
• kylmä jakeluasema, ei rakennuksia					36				
• jakeluasemat, esim. liikennemyymälät				24					
A620 Seveso-kohteet ja muut vastaavat									
• turvallisuusselvityslaitos			12						
• toimintaperiaatelaitos			12						
• lupalaitos				24					
• ilmoituslaitos					36				
• kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ⁽²⁾			12						
A625 Turvetuotantoalueet			12						
A630 Kulttuurihistoriallinen rakennus ⁽³⁾									Tapauskohtainen harkinta
A635 Muut rakennukset ja kohteet ⁽⁴⁾	999								Tapauskohtainen harkinta

⁽¹⁾ Esim. automaattisella paloilmittimella varustetut autohallit
⁽²⁾ Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat, logistiikkakeskusten ja –maaliikenneterminaalien tarkastusväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta
⁽³⁾ Kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden määrittelyssä hyödynnetään Museoviraston vuonna 2012 laatimaa Haag-listaa valtakunnallisesti tärkeistä kohteista.
⁽⁴⁾ Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen

LIITE B. MÄÄRÄAIKAISET PALOTARKASTUKSET V. 2018

Kohde	Kohteita yhteensä [kpl]	Vuonna 2018 toteutettavaksi suunniteltujen tarkastusten arvioitu määrä [kpl] ⁽²⁾
A1. Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet	288	130
A2. Opetusrakennukset ja päiväkodit	218	105
A3. Kokoonumis- ja liiketilat	744	164
A4. Teollisuus- ja varistorakennukset	697	206
A5. Maatalousrakennukset	586	120
A6. Muut kohteet	278	77
A1-A6 Yhteensä	2 811	802
Asunnot (ml. vapaa-ajanasunnot)	47 122	2 400
Muu suunnittelematon valvontatoiminta ⁽¹⁾	(¹ Lukumäärät arvioita perustuen aiempiin vuosiin	300
Asiantuntijapalvelut ja asiakirjavalvonta, yleisötilaisuudet ⁽¹⁾	(¹ Lukumäärät arvioita perustuen aiempiin vuosiin	800
Valvontakäynnit toteutetaan kohteen toiminnan perusteella. Kohteen toiminnan ollessa päättynyt ei valvontakäyntiä kirjata ⁽²⁾		

Asuin- ja vapaa-ajan rakennusten palotarkastuksien kohdentaminen vuonna 2018		
Valvontatapa	Valvottavien kohteiden määrä	Valvottavat alueet / huomioitavaa
Omavalvontalomake	2 000	Yhden asunnon asuinkiinteistöt, maantieteelliset valvonta-alueet
	200	Asunto-osakeyhtiöt
Erilliset riskikohteet	200	Kohteiden määrittely omavalvonnan perusteella, ilmoitukset muilta viranomaisilta (pelastuslaki 42 §)
	sis.omavalvontaan	Taloyhtiöt, operatiivisten toimintamahdollisuuksien kartoitus (esim. pelastustiet)
YHTEENSÄ	2 400	